

Interview

Af Irene Stelling

Den tunge jernbrynje har sidet så tæt til Pia Raugs krop, at hun en overgang troede, hun skulle bære den resten af sit liv. Hun har den stadig på. Men i dag er der sprækker ind til huden, og metallet er så blødt, at hun kan trække vejret, uden at det gør ondt. På et tidspunkt var jeg bange for, at jeg ikke kunne forelske mig og lade et andet menneske komme helt tæt på. Det er selvfølgelig i den grad at leve alene. Man har det jo godt. Kan ikke røre, kan ikke særes. Det er de signaler, man udsender: Keep the hands off me.

Hun sidder tilbage på en fløttet kurvstol og kigger ud ad vinduet. Det er en grå, diset eftermiddag ved Lillebølt. I haven står de nøgne træer, forblåste og akævre med afvorne grøne efter sidste storm.

Sangerinden, der i 1970'erne blev kendt som kvinden med guitaren, tærklædet og 'Jeg vil male dagen blå', har åbnet sine døre til en smag om livet og kærligheden, og hvorfor hun ikke har udgivet ny musik siden albummet 'Silke og Stål' i 1994.

Det sidste spørgsmål er hurtigt besvaret. Fire år har det taget hende at skrive romanen 'Bristepunktet', der udkommer til efteråret. Tyve små historier samlet under det rummelige begreb psykofiktion. Et begreb, den debuterende forfatter ikke ønsker at definere yderligere, fordi det bare vil sætte hende i blå.

Desuden har hun været forelsket. For første gang i sit 47-årige liv. En oplevelse, der vendte op og ned på hendes liv. Også selv om forholdet kun holdt i kort tid.

Det var skræmmende, men også vidunderligt. Jeg blev voldsomt forandret, og fik nærmest en følelse af at blive lidt sindssyg.

Hun holder en pause. »For ikke at sige meget sindssyg, og det tog lang tid at vende tilbage til normaltilstanden. Men jeg er lykkelig for, at han viste mig, at jeg stadig kan røres. Der var ikke så langt ind, som jeg havde troet i mange år.»

Blå og sort

Vi sidder i det blå rum i hendes hjem i Strik ved Middelfart og drikker kaffe af blå kopper. Pia Raug er klædt i sort. Sorte bukser, sort jakke og en sort kasket.

Hun er fortrolig med den blå farve og den sorte. Egen-skaber, der har gjort hende til en vester i melankolske sange. Men den røde farve kniber det stadig med.

»Jeg har taget min tørn med dødeligheden. Jeg fik konstateret celleforandringer for 20 år siden og troede, at jeg skulle dø. Det gjorde jeg ikke. Og da jeg først fik styr på det sorte rum, kunne jeg skelne det sorte fra det blå. Det blå var ikke længere så skræmmende. Jeg skriver mange blå sange. Til gengæld er der kun ganske få røde, som er kærligheds-sange.»

Hun korrigerer sig selv. »Som er lykkelige kærligheds-sange.»

Hvorfor er du bange for kærligheden?

Hun sukker højlydt, før hun svarer. »Fordi jeg er bange for, hvad jeg kan finde på. Altså, hvad jeg er villig til at opgive af min sjæl, eller min vej eller det, jeg ønsker mig i livet til fordel for at vinde kærligheden.»

Pia Raug har trods sine 47 år kun haft få forhold til mænd. De sidste 10 år har hun levet alene i huset i Strik. Hun har ingen børn - i sit dem ikke i tide, som hun siger, selv om hun endnu ikke har opgivet håbet - og griner, når hun fortæller, at hun ville ønske, hun var til kvinder, fordi der så var en større chance for at finde en, der kan magte opgaven. Men det er hun ikke.

»Jeg er en stor mundfuld fra en mand, og min erfaring siger mig, at jo mere du er uafhængig af dig selv, jo mere uafhængig du er, jo større trussel bliver du for manden. Alternativet er at gå på kompromis med dig selv. Men jeg sætter pris på det. Jeg har betalt for at nå til det sted,

Hun holder en pause. »For ikke at sige meget sindssyg, og det tog lang tid at vende tilbage til normaltilstanden. Men jeg er lykkelig for, at han viste mig, at jeg stadig kan røres. Der var ikke så langt ind, som jeg havde troet i mange år.»

Hun sidder i det blå rum i hendes hjem i Strik ved Middelfart og drikker kaffe af blå kopper. Pia Raug er klædt i sort. Sorte bukser, sort jakke og en sort kasket.

Hun sidder tilbage på en fløttet kurvstol og kigger ud ad vinduet. Det er en grå, diset eftermiddag ved Lillebølt. I haven står de nøgne træer, forblåste og akævre med afvorne grøne efter sidste storm.

Sangerinden, der i 1970'erne blev kendt som kvinden med guitaren, tærklædet og 'Jeg vil male dagen blå', har åbnet sine døre til en smag om livet og kærligheden, og hvorfor hun ikke har udgivet ny musik siden albummet 'Silke og Stål' i 1994.

Lang rejse mod sig selv

Pia Raugs kender smerten, melankolien og følelsen af at være udenfor. Men kærligheden kniber det stadig med. »Jeg er en stor mundfuld for en mand», siger den kendte sangerinde, der i 10 år har levet alene - og uden for offentlighedens søgelys.

Hun rejser sig og går efter kaffe. Bag hende i det blå rum troner et vældigt flygel. Den ene væg er fyldt op med musikanteg, plader og cd'er. På de andre vægge hænger malerier i blå nuancer. Flere har hun selv malet.

Hun begynder at tale om det totale nederlag. Hun rejser sig og går efter kaffe. Bag hende i det blå rum troner et vældigt flygel. Den ene væg er fyldt op med musikanteg, plader og cd'er.

Hun sidder tilbage på en fløttet kurvstol og kigger ud ad vinduet. Det er en grå, diset eftermiddag ved Lillebølt. I haven står de nøgne træer, forblåste og akævre med afvorne grøne efter sidste storm.

at opdrage mig eller uddanne mig til at blive god nok.»

»Ja, hvad mente de med det?«
»At jeg ikke, jeg kunne det, man skulle kunne. Senere hyrede de en sangerinde, der var lidt smærtere og mere moderne end mig.»

Hvad betød den oplevelse?

»At jeg tænkte, at enten kan jeg blive en flæber resten af mit liv og tillægge mig en 'ih hvor er det synd for mig'-attitude eller også må jeg klare mig selv på min egen måde. Det gjorde i hvert fald, at jeg begyndte at skrive mine egne sange.»

Kort tid efter slog hun igennem med albummet 'Høj lilla drøm'. Hun havde fundet en niche, sin helt egen grundtone.

Hun holdt op med at læse arkæologi i erkendelse af, at det ikke var hendes drøm men en sløgstørn, hun for søgte at realisere. Både faderen og farfaderen havde været amatørarkæologer.

mærkingen er dog ikke mere spøgefuld, end at den også er symptomatisk for Pia Raug, der ikke tror på tilfældigheder. Det drejer sig bare om at forstå, hvorfor man handler, som man gør.

»Det underlige er, at jeg i mine sange og ved mine koncerter slår på min sårbarhed. Det er min sårbarhed, der

»Jeg kan godt se, hvad det er, der har fået folk til at brække sig over mig gennem tidene. Der er noget helligt over det, jeg har lavet.«

Hun rejser sig op for at vise rundt i huset. Hvert rum har sin egen farve, og på første sal har hun sit eget bibliotek.

Hun er kun hjemme i weekenden. Resten af ugen giver hun koncerter - mest i kirker - rundt om i landet eller er i København for at varetage sine musikologiske interesser i forskellige udvalgte og navn. Hun er bl.a. næstformand for Danske Rytmske Komponister og Sangskriveres Forening.

SÅRBAR. Pia Raug: »Det er min sårbarhed, der vækker mig mod angreb, og den, der gør mig i stand til at nå mit publikum. Men i mit privatliv er jeg bange for at miste fodfæste og slippe forpligtelserne.«
Foto: Lars Skanning

end et enkelt menneske. Du kan ikke forelske dig i en forsamling.

Hun har fået talt sig varm, og den bløde fyrnske stemme fortsætter i et hurtigere tempo.

»Jeg er så forbandet selvforynende med alt. Så måske bliver den ikke engang pladst til et andet menneske. Og det selv om jeg overordnet set tror, at den store kærlighed er meningen med livet. Men hvordan bliver man den side ud af sig selv, hvis det har været en overlevelsesmekanisme. Når der ikke stod nogen og betalte huseleje eller stod nogen og rømmede tagrenden eller klippede hækken eller reparerede bilen midt på landevejen. Når der ikke står nogen, så er man nødt til at lære sig selv at være selvforynende.»

Var det derfor, dit forhold sidste år ikke holdt?

Hun tænker sig om et øjeblik. »Han kunne ikke stå ved siden af. Han følte sig lille. Han sagde på et tidspunkt til mig, at jeg var et væsen af sandhed, og at man ikke kunne stå ved siden af mig, hvis man ikke selv følte sig sand. Det var meget smukt sagt, men også skræmmende. Det kom til at lyde som en anklage. Hver gang han så mig, mindede jeg ham om, at der var noget i hans liv, han var tilbage fra. Jeg blev nærmest en dårlig samvittighed.»

Hun holder en pause. »... uden at gøre en skid andet end være mig.»

Er det et generelt træk ved dig, at du giver andre dårlig samvittighed?

»Det er det måske, men det er ikke noget, jeg har ønsket eller været bevidst om. Jeg kan godt se, hvad det er, der har fået folk til at brække sig over mig gennem tidene. Der er noget helligt over det, jeg har lavet. Tjuhej, hvor det går. Peace, love and understanding. Men for mig har det været en naivitet, en umiddelbarhed. Jeg har altid haft en tryktrøst på godheden i mennesket. Og har ikke kunnet fatte, der var uordentlighed, nid og nag og spidse albuer.»

Psykopattække

Hun holder en pause og kommer selv ind på emnet. »Hvornår det gik op for hende, at mennesker også kan være onde.»

»Jeg havde en skrupelløs veninde, der stjal min ven for nogle år siden. Der bristede mange illusioner.»

Pause.
»Hun var en decideret psykopat.»

Det er et stærkt ord?

»Det var det, hun var. Jeg har lært signalerne af hende. I dag ved jeg, at jeg altid har haft psykopattække. Jeg har aldrig været i stand til at værge for mig, fordi jeg har en skjult Florence Nightingale i mig, der skal hjælpe hele verden.»

Hun kigger ud af vinduet. »Der gik lang tid, hvor jeg tænkte, at hvordan i alverden kan jeg holde ud at leve videre, hvis jeg ikke kan have tillid til andre mennesker. Men jeg opdagede senere, at man kan udvikle et aktivt. I dag kan jeg spotte psykopatere ud af øjenkrønen.»

Hun rejser sig op for at vise rundt i huset. Hvert rum har sin egen farve, og på første sal har hun sit eget bibliotek.

Hun er kun hjemme i weekenden. Resten af ugen giver hun koncerter - mest i kirker - rundt om i landet eller er i København for at varetage sine musikologiske interesser i forskellige udvalgte og navn. Hun er bl.a. næstformand for Danske Rytmske Komponister og Sangskriveres Forening.

»På en måde er det politiske arbejde blevet min familie, nu jeg ikke har nogen. Det er den anden, der holder mig til jorden. Men jeg har da ikke oprevet et møde en lige pludselig, der, der kan klippe mig over.»